

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්වවාගණනය කළ මතය

සීමාසහිත ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගමේ (“සමාගම”) සහ එහි පරිපාලිතයන්ගේ (“සමූහය”) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ව ප්‍රකාශනය, සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ලාභ හෝ අලාභ ප්‍රකාශනය, වෙනත් විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති තොරතුරු වලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, සමාගමේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්වවාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්වවාගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්වවාගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, සමාගම අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරිත්වය සමාගම ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

සමාගමේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, සමාගමේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂය පථය

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසු බවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මහඟුරුවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්ස්වධානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මහඟුරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මහඟුරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස සමාගමේ අභ්‍යන්තර පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ ස්වලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව් කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ සමාගමේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;
- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ සමාගමේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, සමාගම ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවීම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති/ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති යටතේ නිකුත් කරන ඇති මූල්‍ය වාර්තාකරණය සඳහා වූ සංකල්පීය රාමුවේ 5.5 ඡේදයට අනුව, ගනුදෙනු හෝ වෙනත් සිදුවීම් වලින් පැන නගින වත්කම් හෝ වගකීම් මූලිකව හඳුනා ගැනීමෙන්, ආදායම සහ අදාළ වියදම් යන දෙකම එකවර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනා ගත යුතුය. කෙසේ වෙතත්, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා සමාගම විසින් ශුද්ධ ගිණුම්කරණ සහ ශුද්ධ එකතු ගිණුම්කරණ ක්‍රමවේද යටතේ සිදු කර තිබුණු සුර්ය බලශක්ති මිලදී ගැනීම වටිනාකම වූ රු. 2,855,274,443 කට අදාළ විකුණුම් පිරිවැය හා ඊට අනුරූපී වගකීම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනාගෙන නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත්, 2024 වර්ෂය සඳහා ඒකාකාරී ජාතික ගාස්තු (UNT) ගැලපීමට අදාළව රු. 482,800,000 ක් සමාලෝචන වර්ෂය සඳහා හඳුනාගෙන තිබීම හේතුවෙන් සමාලෝචන වර්ෂය සඳහා විකුණුම් පිරිවැය රු. 2,372,472,443 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති/ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති යටතේ වන මූල්‍ය වාර්තාකරණය සඳහා වන සංකල්පීය රාමුවේ 5.5 ඡේදය හා එකඟ වේ, එය අනුව ගනුදෙනුවල ආර්ථික සාරය පිළිබිඹු කිරීම සඳහා, අදාළ ආදායම සහ වියදම් එකවර හඳුනා ගැනීම අවශ්‍ය වේ. ප්‍රායෝගිකව, සුර්ය බලශක්ති පද්ධති ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගමේ ජාලයට සම්බන්ධ කර ඇති අතර, ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල පනතට අනුව සම්ප්‍රේෂණ බලපත්‍රලාභියා එකම නීත්‍යානුකූල ගැනුම්කරු ලෙස කටයුතු කරයි. ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම සුර්ය බලශක්ති උත්පාදකයින්ට ගෙවීම් සිදු කරන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිසමේ (PUCSL) නියෝග වලට ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම සහ අනෙකුත් බෙදාහැරීමේ බලපත්‍රලාභීන්, සම්ප්‍රේෂණ බලපත්‍රලාභීන් වෙතින් අයකර ගනී. බෙදාහැරීමේ බලපත්‍රලාභීන් මෙම බලශක්තිය භාවිතා කරන බැවින්, සම්ප්‍රේෂණ බලපත්‍රලාභීන් ඒ අනුව ඉන්වොයිස් නිකුත් කරන අතර, ඒකාකාර ජාතික ගාස්තු (UNT) යාන්ත්‍රණය හරහා විදුලිය ගලා ඒම සහ පිටතට ගලායාම යන දෙකම	ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති/ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති සහ මූල්‍ය වාර්තාකරණය සඳහා වූ සංකල්පීය රාමුවේ 5.5 ඡේදයට අනුව, සුර්ය බලශක්ති මිලදී ගැනීම පිරිවැය සහ ඊට අනුරූප වගකීම් හඳුනා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති/ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති වල අවශ්‍යතාවන්ට අනුකූල නොවන ලෙස, පෙර වසරවලට අදාළ ඒකාකාරී ජාතික ගාස්තු (UNT) ගැලපීම් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන තුළ හඳුනාගෙන		

තිබුණි. 2021 සහ 2023 වසර සඳහා විකුණුම් පිරිවැය ගැලපීම් ලෙස රු. 1,108,129,877 ක් 2021, 2022 සහ 2023 වසරවලට අදාළ විදුලිය මිලදී ගැනීමට අදාළ සංශෝධන ලෙස, විදුලිය මිලදී ගැනීමේ ගිණුමට බැර කර තිබුණි. මේ හේතුවෙන්, සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා විකුණුම් පිරිවැය රු. 1,108,129,877 ක් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.

ගලපනු ලබයි. මෙය ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති/ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති සමඟ අනුකූල වීම සහ ගනුදෙනුවේ ආර්ථික සාරය විශ්වාසවන්තව ඉදිරිපත් කිරීම සහතික කරයි.

-එම -

- එම -

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති - 16 දේපළ, පිරියත සහ උපකරණ හි 51 වන වගන්තියට අනුව, වත්කම්වල අවශේෂ වටිනාකම සහ ඵලදායී ජීව කාලය සෑම මූල්‍ය වර්ෂයක් අවසානයේම සමාලෝචනය කළ යුතු අතර, අපේක්ෂා කරන වටිනාකම පෙර ඇස්තමේන්තු වටිනාකමට වඩා වෙනස් වන්නේ නම්, LKAS 8 ට අනුකූල ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තු වෙනස්වීමක් වශයෙන් ගිණුම්ගත කළ යුතුය. එසේ වුවද, සමාගම විසින්, 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කර ඇතත්, භාවිතා කරනු ලබන රු. 11,978,829,318 කට අදාළ වත්කම් කාණ්ඩ 4 ක් සම්බන්ධයෙන් එසේ සමාලෝචනයක් සිදු කර නොතිබුණි.

සමස්ත යටිතල පහසුකම් (Infrastructure) වත්කම් පන්තියේ භාවිතා කළ හැකි ආයු කාලය සමාලෝචනය කිරීම ප්‍රායෝගික නොවේ. මෙම වත්කම් බටහිර සහ දකුණු පළාත්වල වෙරළබඩ තීරය දිගේ පුළුල් ලෙස විසිරී ඇති අතර එකම කාණ්ඩය තුළ විවිධ භාවිතා කළ හැකි ආයු කාලයන් සහිත විවිධ වත්කම් වර්ග ඇතුළත් වේ. කෙසේ වෙතත්, කළමනාකරණය 2025 දී බෙදාහැරීමේ වත්කම් හැර අනෙකුත් වත්කම් පන්ති සඳහා වත්කම් වටිනාකම් සහ ක්ෂය ප්‍රතිපත්තිය සමාලෝචනය කිරීමට අදහස් කර ඇත. ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 8 සමඟ මෙම අනුකූල නොවීම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල 10.6 සටහන යටතේ අනාවරණය කර ඇත.

සියලුම වත්කම්වල අවශේෂ වටිනාකම් සහ ප්‍රයෝජනවත් ආයු කාලය වරින් වර සමාලෝචනය කිරීම සහ අදාළ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වීම සඳහා වෙනස්කම් තිබේ නම් ඒවා ගිණුම්ගත කිරීම සහතික කළ යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) එකතු වටිනාකම රු. 122,974,205 වූ මිලදී ගැනීම් දෙකක් දෙවාරයක් ගිණුම් ගත තිබීම හේතුවෙන් මාර්ගස්ථ තොග සහ වගකීම් (ණයහිමි පාලන ගිණුම) එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් ගිණුම්ගත කර තිබුණි.	විගණකගේ නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වේ. සැපයුම් අංශය සහ තොග පාලන අංශය අතර වැරදි සන්නිවේදනයක් හේතුවෙන් මෙම ගැටළුව ඇති විය. අදාළ ගිණුම් පිළිබඳ සමාලෝචනයකින් පසුව නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.	නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග ගත යුතු අතර අභ්‍යන්තර සමාලෝචන ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කළ යුතුය.
(ආ) ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීමට අදාළ සහතික කල අතුරු ගෙවීම් (IPC) වෙනුවෙන් සිදු කර තිබුණු Lien - අත්තිකාරම්	අපගේ ගණනය කිරීම් අනුව, අතුරු ගෙවීම් සහතික -11 සිට අතුරු ගෙවීම් සහතික -19 දක්වා	Lien අත්තිකාරම් මුදල නැවත වර්ගීකරණය

ගෙවීම්, සහතික කල අතුරු ගෙවීම් තුළින් නැවත අයකර නොගැනීම හේතුවෙන්, රු. 116,389,312 ක මුදලක් අත්තිකාරම් ගිණුම යටතේ පෙන්වීම වෙනුවට, කෙටිගෙන යන වැඩ ගිණුමේ වැරදි ලෙස දක්වා තිබුණි. මේ හේතුවෙන්, කෙටිගෙන යන වැඩ වැඩියෙන් දක්වා තිබුණු අතර, අත්තිකාරම් ගිණුම එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

සමුච්චිත ගෙවීම් හේතුවෙන් කොන්ත්‍රාත්කරුට ආසන්න වශයෙන් රු. 9,192,069 ක වැඩිපුර ගෙවීමක් සිදුවී ඇත. Lien ගිණුම හරහා කරන ලද ගෙවීම් IPC හරහා ආපසු ගෙවිය යුතු අතර, ඇතැම් අගයන් සෘණ ශේෂයන් පෙන්වන අතර වැඩිපුර ගෙවීම් සත්‍යාපනය නොකළ වැඩ සඳහා ද අදාළ වේ. විගණකගේ පැහැදිලි කිරීම් අනුව, මෙම කාරණය විසඳීමට තවදුරටත් අවධානය යොමු කෙරේ

කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

(ඇ) මීගමුව පාරිභෝගික සේවා මධ්‍යස්ථානයේ (CSC) ඉදිකිරීම් වලට අදාළ, අත්තිකාරම් ගිණුමේ, සහතික කල අතුරු ගෙවීම් රු.36,452,909 කින් වැඩිපුර දක්වා තිබුණු අතර, කෙටිගෙන යන වැඩ (WIP) ගිණුම එම ප්‍රමාණයෙන් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

නිරීක්ෂණය සටහන් කර ගන්නා ලදී. අදාළ කෙටිගෙන යන වැඩ, වාර්තා කිරීමේදී වර්ගීකරණ නොගැලපීමක් ඇති අතර, ඒ අනුව මෙය නිවැරදි කරනු ලැබේ. කෙසේ වෙතත්, සමාගමේ ප්‍රකාශිත ශුද්ධ වත්කම් තත්ත්වයට කිසිදු බලපෑමක් නැත.

අතුරු ගෙවීම් සහතිකවල අත්තිකාරම් ගිණුමින් රු. 36,452,909 ක්, කෙටිගෙන යන වැඩ ගිණුමට නැවත වර්ගීකරණය කර මූල්‍ය වාර්තා සකස් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

1.5.3 විගණනය සඳහා ලිඛිත සාක්ෂි නොමැතිවීම

අයිතමය	වටිනාකම රු.	නොසැපයූ විගණන සාක්ෂි	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ලංකා බ්‍රෝඩ් බැන්ඩ් නෙට්වර්ක් (පුද්ගලික) සමාගමේ කොටස් සහතික	5,000,000	ආයෝජනයේ වටිනාකම සහ පැවැත්ම තහවුරු කිරීම සඳහා කොටස් සහතික හෝ වෙනත් සුදුසු ලේඛනමය සාක්ෂි	මේ සම්බන්ධයෙන් නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවෙන් උපදෙස් ලබාගෙන ඇත. 2001 වසරේදී සිදු කරන ලද මෙම ආයෝජනය සම්බන්ධයෙන් නීතිමය පියවර ගත නොහැකි බව දන්වා ඇත. මේ සම්බන්ධයෙන් අභ්‍යන්තර විමර්ශනයක් සිදුවෙමින් පවතී.	ආයෝජනයේ පැවැත්ම සහ අගය කිරීම තහවුරු කිරීම සඳහා කොටස් සහතික හෝ වෙනත් අදාළ වාර්තා වැනි නිසි ලේඛනගත සාක්ෂි ලබාගෙන පවත්වාගෙන යාමට පියවර ගත යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු සහ ගෙවිය යුතු ගිණුම්

1.6.1 ලැබිය යුතු දෑ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට බිල්පත් පද්ධතියේ දැක්වෙන මුළු ණයගැති ශේෂය වූ රු.3,372,405,052 ප්‍රමාණයෙන් රු. 326,812,943 ක ශේෂයක් වසරකට වැඩි කාලයක් සිට අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	වසරකට වැඩි කාලයක සිට ගෙවීම් ප්‍රමාද වී ඇති පාරිභෝගිකයින් 31,141 දෙනෙකු සඳහා අයකර ගැනීමේ ක්‍රියාමාර්ග අඛණ්ඩව සිදුවන බවත්, ක්‍රියාකාරී, විසන්ධි කරන ලද, අක්‍රිය පාරිභෝගිකයින් සඳහා නිශ්චිත අගය කිරීම් සමග මුද්‍රිත දැන්වීම් හෝ නියෝග අනුව ක්‍රියාමාර්ග ගනු ඇත.	හිඟ ශේෂයන් අයකර ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.
(ආ) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට, ශුද්ධ ගිණුම්කරණ ක්‍රමවේදය යටතේ සුර්ය බලශක්තිය මිලදී ගැනීම, නිසා 2017 වර්ෂයේ සිට සිට 2024 වර්ෂය දක්වා ශේෂය ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේන් ලැබිය යුතු ශේෂය රු. 6,126,712,991 වී තිබුණි. කෙසේ වුවද, මෙම ශේෂය ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් තහවුරු කර නොතිබූ අතර, පාර්ශවයන් අතර විධිමත් ගිවිසුමක් ද අත්සන් කර නොතිබුණි. ඒ අනුව මෙම ශේෂය අයකර ගැනීමේ හැකියාව විගණනයේදී තහවුරු නොවූ අතර, ඒ වෙනුවෙන්, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වසර තුනකට වැඩි ණයගැතියන්ගේ වටිනාකම හා හානිකරණ ප්‍රතිපාදනය සඳහා රු.3,175,469,035 ක් හඳුනාගෙන තිබුණි.	විදුලිය මිලදී ගැනීමේ ගනුදෙනු ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිසමේ (PUCSL) නියෝග මගින් පාලනය වන අතර ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සමඟ විධිමත් විදුලිය මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුමකට ඇතුළත් වීම සඳහා අදාළ නියමයන් යෝජනා කර ඇත. 2025 මැයි මාසයේදී ඒකාකාරී ජාතික ගාස්තු (UNT) ගැලපුම් හරහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය 2023 සඳහා රුපියල් බිලියන 1.885 ක් පියවා ඇති බවත්, එම ක්‍රමය හරහාම අනාගත අයකර ගැනීම් ලබා දීමේ හැකියාවක් ඇති බවත් ඔවුන් සඳහන් කර ඇත. කෙසේ වෙතත්, 2017-2020 සිට පැරණි ශේෂයන් අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතව පවතින අතර, ඒවා අයකර ගැනීම සඳහා සාකච්ඡා ආරම්භ කර ඇත.	ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සමඟ ඇති ගිවිසුම් විධිමත් කිරීමට හා හිඟ මුදල් අයකර ගැනීම සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයෙන් තහවුරු කිරීමක් ලබා ගැනීමට හෝ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වෙත ගෙවිය යුතු ශේෂයක් හා පියවීමට කටයුතු සලසා ගත යුතුය.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් දිනට, විදුලිබල අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබිය යුතු වසර දෙකකට වැඩි කාලයක සිට පැවැතෙන රු.6,705,420 ක ශේෂය අය කර ගැනීමට කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගෙන නොතිබුණි.	විගණකගේ නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ. අමාත්‍යාංශය සමඟ සම්බන්ධීකරණය කර මෙම මුදල අයකර ගැනීම කඩිනම් කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත.	හිඟ ශේෂය අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

1.6.2 ගෙවිය යුතු දෑ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සමාගම විසින් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට ගෙවිය යුතු ශේෂය වූ රු. 5,931,838,541 සහ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් තහවුරු කළ ශේෂය වූ රු. 4,707,762,999 අතර රු.1,224,075,542 ක සැලකිය යුතු වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වෙත ගෙවිය යුතු ලෙජර ශේෂය සහ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය තහවුරු කළ ශේෂය අතර වෙනසට හේතු වන්නේ 2022 ඔක්තෝබර් සිට 2023 අගෝස්තු දක්වා විදුලි මිලදී ගැනීම් සඳහා ගෙවිය යුතු සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව ගාස්තු (SSCL) වලින් වන අතර එය සමාගමේ ගිණුම් වල සටහන් කර ඇති නමුත් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයෙහි තහවුරු කිරීම තුළ ඇතුළත් නොවේ. 2022 අංක 25 දරන සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව ගාස්තු (SSCL) පනතේ 2 වන වගන්තිය යටතේ, විදුලි පිරිවැටුම 2023 අගෝස්තු දක්වා සමාජ ආරක්ෂණ දායකත්ව ගාස්තු (SSCL) වලට යටත් නොවීය. දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සමග දැනට පවතින මෙම ආරවුල සම්බන්ධයෙන් නීතිපතිවරයාගෙන් විධිමත් වාර්තාවක් ඉල්ලා ඇති අතර, මෙම මූල්‍ය වර්ෂය තුළදී මෙම කාරණය විසඳෙනු ඇත.</p>	<p>පාර්ශව දෙකක් අතර පවතින මෙම වෙනස කඩිනමින් සමථයකට පත් කර ගැනීමට හා ඵ්වැනි විෂමතාවයක් පවතී නම් එය සැසඳීමටත් පියවර ගත යුතුය.</p>
<p>(ආ) ශුද්ධ මිනුම් යෝජනා ක්‍රමය යටතේ (ලෙජර කේත 73207AA සහ 73207OA) සුර්යබල ශක්තිය වෙනුවෙන් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයෙන් ලැබිය යුතු ලෙස රු. 20,598,278 ක ශේෂයක් සමාගමේ ගිණුම් වල සටහන් කර තිබුණි. මෙම ශේෂය ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය</p>	<p>ශාඛා සහ ප්‍රධාන කාර්යාලය අතර ඇති වැරදි සන්නිවේදන හේතුවෙන් මෙම හිඟ ශේෂයන් පවතී. ශාඛා වාර්තාවලට අනුව, ගනුදෙනුකරුවන්ට සුර්ය බලශක්තිය උත්පාදනය සඳහා ගෙවිය යුතු</p>	<p>ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සමඟ ඇති වෙනස්කම් සමථයකට පත් කිරීමට සහ ශුද්ධ මිනුම් යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ගෙවිය යුතු සහ ලැබිය යුතු සියලුම ගිණුම් නිවැරදිව සටහන් කර ඇති බව සහතික කිරීමට පියවර ගත යුතුය.</p>

විසින් තහවුරු කර නොතිබුණු අතර, ඒ අනුව රු. 20,598,278 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

ශේෂයක් නොමැති අතර මෙම ගැටළුව විසඳීම සඳහා, අදාළ සුර්ය බලශක්ති පාරිභෝගිකයින්ගෙන් ශේෂ තහවුරු කිරීම් කඩිනමින් ලබා ගැනීමට පියවර ගෙන ඇත.

(ඇ) 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට තාවකාලික සම්බන්ධතා සඳහා ආපසු ගෙවිය යුතු තැන්පතු ලෙස රු. 85,784,619 ක ශේෂයක් පැවැති අතර, එ අතුරින්, දැනටමත් තාවකාලික සම්බන්ධතා විසන්ධි කර ඇති ගනුදෙනුකරුවන්ට ගෙවිය යුතු රු. 13,613,391 ක මුදලක් ආපසු ගෙවා නොතිබුණි.

තාවකාලික සම්බන්ධතා සඳහා මුදල් ආපසු ගෙවීමේ ක්‍රියාවලිය අඛණ්ඩව සිදුවෙමින් පවතී. එකතුකර නොගත් හෝ අවලංගු කරන ලද චෙක්පත්, ගෙවීම් නියමිත විසන්ධි කරන ලද ගනුදෙනුකරුවන් වැනි හේතු මත සහ ආපසු අයකර ගත හැකි මුදල ආපසු ගෙවිය යුතු මුදල ඉක්මවා යන අවස්ථා හේතුවෙන් ඇතැම් ශේෂයන් පියවා ගත නොහැකි අතර මුදල් ආපසු ගෙවීම් කාලෝචිත ලෙස සිදු කිරීම සහ සැකසීමට කටයුතු කරනු ඇත.

විසන්ධි කරන ලද තාවකාලික සම්බන්ධතා සඳහා තැන්පතු කඩිනමින් ආපසු ගෙවීමට සහ ආපසු ගෙවිය යුතු තැන්පතු අධීක්ෂණය ශක්තිමත් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

(ඈ) පාරිභෝගික තැන්පතු සඳහා පාරිභෝගිකයින්ට ගෙවිය යුතු රු. 186,973,423 ක පොලී මුදලක් (ගිණුම් කේතය: 73223) ගෙවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගිතා කොමිෂන් සභාවේ (PUCSL) උපදෙස් අනුව පොලී මුදල් නොගෙවීම සිදු කරන ලදී. කෙසේ වෙතත්, මෙම නොගෙවීම සම්බන්ධයෙන් පැහැදිලි මග පෙන්වීමක් ලැබී නොමැති අතර පැහැදිලි කිරීමක් ලබා ගැනීමට සහ සුදුසු ක්‍රියාමාර්ගයක් තීරණය කිරීමට ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගිතා කොමිෂන් සභාව සමඟ කටයුතු කරනු ඇත.

පවතින විධිවිධානවලට අනුකූල විය යුතුය.

(ඉ) මිලදී ගැනීමට අදාළ ඉන්වොයිස් වටිනාකම රු. 21,271,276 වූ ශේෂ 03 ක් ලෙජරයේ හඳුනාගෙන නොතිබුණි. කෙසේ වුවද, ඒම මිලදී ගැනීම් සඳහා

විගණකගේ නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වේ. ක්‍රියාවලිය විධිමත් කිරීම සඳහා පියවර ගනු ලැබේ.

අඩුපාඩු නිවැරදි කිරීමට පියවර ගත යුතු අතර ක්‍රියාවලිය කඩිනමින් ශක්තිමත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

ගෙවා තිබුණු සියයට 90 ක් වූ රු.19,135,796 ක අත්තිකාරම් මුදල ණයහිමි පාලන ගිණුමට සහ මුදල් ගිණුමට ගිණුම්ගත කර තිබීම හේතුවෙන්, ණයහිමි පාලන ගිණුමේ ශේෂය රු.19,135,796 ක් අඩුවෙන් හා මාර්ගස්ථ තොග රු.21,271,276 ක් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(ඊ) සමාගම විසින් රු. 18,071,844 ක විවිධ මිලදී ගැනීම් සඳහා ගෙවා තිබුණු මුදල්, සමාගම විසින් භාවිතා කරනු ලබන ගිණුම්කරණ පද්ධතියේ (Pronto) පියවා ඇති ලෙස සටහන් කර තිබුණද, ගිණුම්වල තවදුරටත් වගකීමක් ලෙස දක්වා තිබුණි.	විගණකගේ නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වේ. ක්‍රියාවලිය විධිමත් කිරීම සඳහා පියවර ගනු ලැබේ.	ගිණුම්කරණ පද්ධතියේ නොපියවා ඇති මුදල් ප්‍රමාණයන් විමර්ශනය කර විසඳීමට පියවර ගත යුතු අතර, සියලුම මිලදී ගැනීමේ ඇණවුම් නිවැරදිව සටහන් කර පියවා ඇති බවට සහතික විය යුතුය.
(උ) ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම කොන්ත්‍රාත්තුවට අදාළ අංක 01 දරන සහතික කල අතුරු බිල්පත දෙවරක් ගිණුම්ගත කිරීම හේතුවෙන්, කෙරිගෙන යන වැඩ ගිණුම රු. 8,051,287 ක් වැඩිපුර දක්වා තිබූ අතර, කොන්ත්‍රාත්තුවට ගෙවිය යුතු ගිණුම ඊට අනුරූපව වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	විගණකගේ නිරීක්ෂණය සමඟ එකඟ වේ. නිරීක්ෂණය කරන ලද Lien ගෙවීම්වල වර්ගීකරණයේ නොගැලපීමක් ඇති බැවින් එය නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරනු ඇත. කෙසේ වෙතත්, සමාගමේ ප්‍රකාශිත ශුද්ධ වත්කම් තත්ත්වයට බලපෑමක් නොමැත.	දෙවරක් ගිණුම්ගත කිරීමේ දෝෂය නිවැරදි කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

1.6.3 අත්තිකාරම්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට, අත්තිකාරම් සහ ඉදිරියට කල ගෙවීම් වල එකතුව රු. 877,434,964 ක් වූ අතර, එයින් රු. 23,497,524 ක මුදලක් වසර 1 සිට 15 දක්වා කාලයක් තිස්සේ නැවත පියවා නොතිබුණි. එසේම, සමාගම විසින් අත්තිකාරම් කටයුතු සඳහා මූල්‍ය ක්‍රියා පටිපාටි පිළිවෙල කර නොතිබුණි</p>	<p>පියවා නොමැති අත්තිකාරම් ඇතැම් උපයෝගිතා සේවාවන්ට අදාළ වන අතර අනෙක් ශේෂයන් 2025 දී පියවා ඇති බව අත්තිකාරම් සමාලෝචනය කිරීමේදී අනාවරණය විය. PWR/C/LECO /01/2024/AQ/16 හි සවිස්තරාත්මක පැහැදිලි කිරීම් සපයා ඇති අතර. අදාළ සේවකයින්ගෙන් හෝ සැපයුම්කරුවන්ගෙන් පියවීම් කඩිනමින් අය කිරීමට පියවර ගනු ලැබේ.</p>	<p>අනාගතයේදී නිසි කළමනාකරණයකින් සහ කාලෝචිත ලෙස අත්තිකාරම් නිෂ්කාශනය සහතික කිරීම සඳහා සහ දිගුකාලීන හිඟ ශේෂයන් පියවීමට</p>

1.7 නීති, රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම

නීති, රීති සහ රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2023 සැප්තැම්බර් 27 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යවසාය වක්‍රලේඛ අංක 01/2021 (ii) අනුව, මව් සමාගම 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට පෙර රාජ්‍ය ව්‍යවසාය දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ එකඟතාවය ඇතිව අදාළ රේඛීය අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් හරහා පරිපාලිත ප්‍රතිපත්තිය හඳුන්වා දිය යුතුය. මව් ආයතනය 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට පෙර පරිපාලිත ප්‍රතිපත්තියක් හඳුන්වා නොදුන්නහොත්, රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් සඳහා ආයතනික පාලනය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය සහ රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් සඳහා වන මෙහෙයුම්</p>	<p>වක්‍රලේඛයේ අවශ්‍යතාවයට අනුකූලව 2024 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට සමාගම ඇන්ටි-ලෙකෝ මීටරින් (පුද්ගලික) සමාගමට සහ ලෙකෝ ප්‍රොජෙක්ට්ස් (පුද්ගලික) සමාගමට පරිපාලිත ප්‍රතිපත්තියක් හඳුන්වා දී නොතිබුණි.</p>	<p>කළමනාකාරිත්වය අදහස් දක්වා නොමැත.</p>	<p>වක්‍රලේඛ වලට අනුකූලව කටයුතු කළ යුතුය.</p>

අත්පොතෙහි සහ
 වක්‍රලේඛ වල
 විධිවිධාන අනුබද්ධ
 සමාගම් විසින්
 අනුගමනය කළ
 යුතුය.

(ආ) 2017 සැප්තැම්බර් 08
 දිනැති ADM/EST/002,
 2017 සැප්තැම්බර් 29
 දිනැති ADM/EST/017,
 2023 ජූලි 10 දිනැති
 ADM/EST/017/GM
 /13/2023 සහ 2023
 ජූලි 18 දිනැති
 ADM/EST/017/GM
 /13(i)/2023 යන
 අභ්‍යන්තර
 වක්‍රලේඛවලට අනුව

(i) වක්‍රලේඛ වලට අනුව, සියලුම
 නිලධාරීන් ඇඟිලි සලකුණු යන්ත්‍රය
 භාවිතයෙන් ඔවුන්ගේ පැමිණීම සහ
 පිටවීම සටහන් කළ යුතුය. 2024 ජූනි,
 ජූලි සහ අගෝස්තු මාසවලට අදාළව
 සිදු කරන ලද විගණන නියැදි
 පරීක්ෂණයේදී, විධායක නිලධාරීන් 75
 දෙනෙකු ඔවුන්ගේ පැමිණීම සහ
 පිටවීම සටහන් කිරීමට ඇඟිලි
 සලකුණු යන්ත්‍රය භාවිතා කර
 නොතිබුණි.

(ii) කිසියම් නිලධාරියකු සේවා
 ස්ථානයෙන් පිට වෙතත් රාජකාරි
 කටයුත්තක් සඳහා සේවා
 ස්ථානයෙන් පිටවීමට පෙර අදාළ
 ආකෘතියේ සටහන් කර, අනුමැතිය
 සහිතව මානව සම්පත් අංශයට ලබා
 දිය යුතු වුවත් විධායක
 නිලධාරීන්ගෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක්
 මෙම අවශ්‍යතාවයට අනුකූලව
 කටයුතු කර නොමැති බව
 නිරීක්ෂණය විය.

සඳහන් කළ පරිදි,
 සියලුම නිලධාරීන්
 ජීවමිතික පැමිණීමේ
 පද්ධතිය හරහා
 ඔවුන්ගේ පැමිණීම
 සහ පිටවීම වාර්තා
 කිරීම අවශ්‍ය වේ.
 කෙසේ වෙතත්,
 බොහෝ විධායක
 නිලධාරීන්ගේ
 නිශ්චිත වගකීම්
 හේතුවෙන්, පද්ධතිය
 අඛණ්ඩව භාවිතා
 කිරීම ප්‍රායෝගික
 නොවේ. මෙය සඳහා,
 කළමනාකාරිත්වය
 2025 මාර්තු 24
 දිනැති
 සාමාන්‍යාධිකාරී
 වක්‍රලේඛ අංක
 ADM/Est/017/GM/
 49/2025 නිකුත් කර
 ඇත.

ඉහත අදහස් දැක්වූ
 පරිදි, II වගන්තිය
 යටතේ දක්වා ඇති
 අවශ්‍යතාවය විධායක
 නිලධාරීන්
 බහුතරයකට පවරා
 ඇති නිශ්චිත වගකීම්
 සමඟ ගැටීමක්
 ඇතිවන අතර, අවශ්‍ය
 අනුමැතීන් සමඟ
 අවශ්‍ය ආකෘතිය
 කාලීනව සම්පූර්ණ
 කිරීම ප්‍රායෝගික
 නොවේ. එහි
 ප්‍රතිඵලයක් ලෙස,
 2025 මාර්තු 24
 දිනැති
 සාමාන්‍යාධිකාරීගේ
 ADM/EST/017/GM

සියලුම
 නිලධාරීන්
 පැමිණීම හා
 පිටවීම
 වාර්තා කිරීම
 සඳහා ඇඟිලි
 සලකුණු
 යන්ත්‍රය
 නිරන්තරව
 භාවිතා
 කරන බවට
 සහතික
 කිරීමට
 පියවර ගත
 යුතු අතර,
 අභ්‍යන්තර
 වක්‍රලේඛවල
 ට අනුකූල
 වීම නීතිපතා
 නිරීක්ෂණය
 කළ යුතුය.

සියලුම
 සේවකයින්
 කලින්
 පැමිණීම් සහ
 කලින්
 පිටත්වීම්
 අනුමැතිය
 සහිතව
 වාර්තා
 කිරීමේ
 අවශ්‍යතාවය
 ට අනුකූල
 වන බවටත්,
 වඩා හොඳ
 මානව
 සම්පත්
 කළමනාකර
 ණයක් සඳහා
 මෙම වාර්තා

/49/2025

වක්‍රලේඛයේ විධිවිධානවලට අනුව මෙම අවශ්‍යතාවය නොසලකා හරිනු ලැබේ.

මානව සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කර නඩත්තු කරන බවටත් සහතික කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

නිවාඩු අයදුම්පත සලකා බලා විධායක නිලධාරීන්ගේ නිවාඩු අනුමත කර තිබුණද, ඇඟිලි සලකුණු වාර්තාවක සමඟ විධායක නිලධාරීන්ගේ නිවාඩු පරීක්ෂා කර නොතිබුණි.

ඉහත සඳහන් කරුණුද සැලකිල්ලට ගත් විට, ජීවමිතික පැමිණීමේ, පිටවීමේ පද්ධතිය හරහා විධායක නිලධාරීන් අඛණ්ඩව අධීක්ෂණය ප්‍රායෝගිකව දුෂ්කර වුවද, විධායක නිලධාරීන්ගේ නිවාඩු ඉල්ලීම් සැකසීම සහ අනුමත කිරීම විධිමත් නිවාඩු අයදුම් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය හරහා නිසි ලෙස සිදු කරනු ලැබේ.

ජීවමිතික පැමිණීමේ හා පිටවීමේ පද්ධති වාර්තා සමඟ නිවාඩු අනුමත කිරීමේ වාර්තා සත්‍යාපනය කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

(ඇ) 2024 මාර්තු 21 දිනැති අභ්‍යන්තර වක්‍රලේඛ අංක ADM/EST/017/GM /13/2024(ii) හි 2(a) ඡේදයට අනුව.

නිලධාරීන්ගේ පැමිණීම, ඇඟිලි සලකුණු යන්ත්‍රයේ සටහන් කිරීම අවධාරණය කරමින් 2017 සිට වක්‍රලේඛ පහක් නිකුත් කර තිබුණි. එසේම, සේවක පැමිණීමට අදාළ සියලුම දීමනා ඇඟිලි සලකුණු යන්ත්‍රය මගින් ජනනය කරන ලද වාර්තා මත පදනම් කරගනිමින් ගණනය කල යුතු විය. කෙසේ වුවද, විධායක නිලධාරීන් 75 දෙනෙකු 2024 ජුනි, අගෝස්තු සහ සැප්තැම්බර් මාසවලදී ඇඟිලි සලකුණු පද්ධතිය භාවිතා කර නොතිබුණ ද, එම විධායක නිලධාරීන් සඳහා වාර්ෂික දිරි දීමනා සහ වෛද්‍ය නිවාඩු දීමනා ලෙස රු. 59,087,804 ක ගෙවීම් කර තිබුණි.

"සේවක පැමිණීමට අදාළ සියලුම දීමනා ඇඟිලි සලකුණු පැමිණීමේ පද්ධතිය හරහා ලබාගත් වාර්තා වලින් පමණක් ගණනය කළ යුතුය" යන ප්‍රතිපත්තිය දැඩි ලෙස ක්‍රියාත්මක කළත්, ප්‍රායෝගිකව, එවැනි ගෙවීම් අදාළ අධීක්ෂකවරුන් හරහා ඉදිරිපත් කරන ලද නිවාඩු අයදුම්පත් වලින් සකස් කරන ලද පැමිණීමේ වාර්තා මත පදනම්ව නිසි ලෙස අනුමත කර

පැමිණීම හා සම්බන්ධ සියලුම දීමනා සත්‍යාපනය කරන ලද ජීවමිතික වාර්තා මත පදනම්ව ගණනය කරනු ලබන බවට සහතික කිරීමට පියවර ගත යුතු අතර, අභ්‍යන්තර වක්‍රලේඛවලට අනුකූල

(ඇ) 2023 අගෝස්තු 14 දිනැති අංක ADM/EST/017/GM /14/2023 දරන අභ්‍යන්තර චක්‍රලේඛයේ “ප්‍රධාන ලක්ෂණ” හි 6 වන වගන්තිය

2023 මැයි 20 දිනැති අංක අමප/23/0798/621/016-II සහ කැබිනට් සංදේශයේ සඳහන් එක් නිර්දේශය සඳහා වූ කැබිනට් තීරණයට අනුව යමින්, සූර්ය බලශක්ති සැපයුම්කරුගේ අනුකූලතාවය සහතික කිරීම සහ සැපයුම්කරුගේ කාර්යසාධනයක් නොමැති අවස්ථාවක මූල්‍යමය සහනයක් ලබා දීම සඳහා හඳුන්වා දී තිබුණු, අභ්‍යන්තර චක්‍රලේඛය අනුව, විචල්‍ය ගාස්තු ක්‍රමය යටතේ සූර්ය බලශක්ති සැපයුම්කරුවන්ට කල යුතු ගෙවීම් වලින් සියයට 2 ක ප්‍රමාණයක් අඩු කර එය වසර 20 ක කොන්ත්‍රාත් කාලය පුරාවට කාර්යසාධන බැඳුම්කරයක් ලෙස තැන්පත් කර ගත යුතු වුවද, සමාගම විසින්, ඉහත අභ්‍යන්තර චක්‍රලේඛන අවශ්‍යතාව අනුව කටයුතු කර නොතිබුණු අතර, සූර්ය බලශක්ති සැපයුම්කරුවන්ගේ රු. 2,341,941 ක මුදලක් අඩු කර ගෙන අදාළ තැම්පතු මුදල ඇති කර නොතිබුණි.

ඇත. මෙම භාවිතය මඟින් ක්‍රියා පටිපාටි වල අනුකූලතාව සහ සඳහන් කළ දිරි දීමනා සහ දීමනා නිවැරදිව ගෙවීම යන දෙකම සහතික කර ඇත.

ප්‍රායෝගික සහ නීතිමය සීමාවන් හේතුවෙන් ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම හට 2% සැපයුම්කරු ආරක්ෂක තැන්පතුව සම්පූර්ණයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි විය. විචල්‍ය ගාස්තු අඩුවීම සහ ස්ථාවර ගාස්තුව ක්‍රියාත්මක නොවීම හේතුවෙන්, මාසික තැන්පතු තවදුරටත් අවශ්‍ය නොවූ අතර. අය ක්‍රමය යාවත්කාලීන කිරීම ප්‍රමාද වීම සැපයුම්කරුවන්ගේ ගැටළු සහ පාරිභෝගික පැමිණිලි ඇති කිරීමට හේතු විය. කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් විචල්‍ය ගාස්තුව අවලංගු කිරීමෙන් පසුව, ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම විසින් ස්ථාවර අයක්‍රමයට එක්වරම ස්වේච්ඡා මාරුවීමක් ලබා දුන් අතර එයට අමතර පිරිවැයක් හෝ මූල්‍යමය ලාභයක් ඇතුළත් නොවූ අතර එය සමාගමේ අධිකාරී බලය තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

වීම බලාත්මක කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

සූර්ය බලශක්ති සැපයුම්කරු වන්ට අදාළ සියලුම ගෙවීම් සඳහා 2% ක අඩු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහ කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද කාර්ය සාධන බැඳුම්කර මාර්ගෝප දේශවලට අනුකූල වීම සහතික කිරීමට පියවර ගත යුතුය.

(ඉ) 2023 මැයි 9 දිනැති අංක.අමප/23/0798/6 21/016-II දරණ අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය.

කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද විවලය ගාස්තු ක්‍රමවේදයට අනුව, ගිවිසුම්ගතව සිටි සුර්ය බලශක්ති සැපයුම්කරුවන්ගේ ගාස්තු ක්‍රමවේදය, 2025 පෙබරවාරි 24 වන දින සමාගම විසින් නිකුත් කර තිබුණු, කළමනාකරණ නියෝගයක් මඟින් ඒකකයකට රු. 27.00 ක ස්ථාවර ගාස්තුවක් ලෙස වෙනස් කර ගැනීමට අවස්ථාව ලබා දී තිබුණි. මෙය එක් වරක් පමණක් ලබා දෙන විකල්ප අවස්ථාවක් පමණක් විය. ඒ අනුව, විගණන වාර්තාව නිකුත් කරන දිනට, කැලණිය ශාඛාව යටතේ සැපයුම්කරුවන් 21 දෙනෙකු විවලය ගාස්තු ක්‍රමයේ සිට නව ගිවිසුම් අත්සන් කර තිබුණි. මෙය කැබිනට් මණ්ඩලයේ අනුමැතියකින් තොරව මෙම වෙනස සිදු කර තිබුණු අතර මීට අදාළ තීරණ ගැනීමට පෙර සමාගමට සිදුවිය හැකි පිරිවැය නිශ්චය කර ගැනීම සඳහා කිසිදු මූල්‍ය විශ්ලේෂණයක් සිදු කර නොතිබුණි.

කැබිනට් සංදේශය මඟින් සැපයුම්කරුවන්ට විවලය ගාස්තු යෝජනා ක්‍රමයෙන් වෙනත් යෝජනා ක්‍රමයකට මාරු වීමට ඉඩ දී නොමැති අතර, ආයතනයේ අභ්‍යන්තර වක්‍රලේඛයේ 07 වන වගන්තියේ ද එවැනි විකල්පයක් සපයා නොමැත. කෙසේ වෙතත්, 2024 පෙබරවාරි 24 දිනැති කළමනාකරණ නියෝගයක් මත පදනම්ව, ආයතනය ප්‍රායෝගික විකල්පයක් හඳුන්වා දුන් අතර, සැපයුම්කරුවන්ගේ කැමැත්ත ඇතිව ගාස්තු යෝජනා ක්‍රම සංක්‍රමණය කිරීමට අවසර දී ඇත. මෙම අවස්ථාව සියලුම සැපයුම්කරුවන්ට ලබා දුන් අතර, ඒ වන විට කැබිනට් මණ්ඩලය විසින් විවලය ගාස්තු යෝජනා ක්‍රමය අභෝසි කර තිබුණි. ඒ අනුව, ආයතනය අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතියෙන් පිටත කටයුතු කර නොමැති බව අවධාරණය කරමි.

අයකුමයේ වෙනස්කම් සඳහා කැබිනට් අනුමැතිය ලබා ගැනීමට සහ අනුකූලතාව සහතික කිරීම සඳහා සැපයුම්කරු ගිවිසුම් සංශෝධනය කිරීමට පෙර මූල්‍ය විශ්ලේෂණයක් සිදු කිරීමට ගත යුතුය.

(ඊ) ADM/EST/017/GM /14/2023 අංක දරන අභ්‍යන්තර වක්‍රලේඛය

විවලය අයකුමය යටතේ ලියාපදිංචි වි සිටි සුර්ය බලශක්ති සැපයුම්කරුවන්ගේ ගාස්තු, කාර්තුමය වශයෙන් සංශෝධනය කළ යුතු විය. කෙසේ වුවත්, අදාළ අයකුමය මාස 11 ක ප්‍රමාදයකින් පසුව සංශෝධනය කර තිබුණ අතර, සමාගම විසින් අයකුමය සංශෝධනයකින්

විවලය අයකුමය යටතේ වන ගාස්තු ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (CEB) විසින් කාර්තුමය වශයෙන් සංශෝධනය කල

අභ්‍යන්තර වක්‍රලේඛලට අනුකූලව කාලෝචිතව අයකුමයේ සංශෝධන සහතික

තොරව සැපයුම්කරුවන් සඳහා රු.155,100,144 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, උක්ත සැපයුම්කරුවන්ට රු. 38,003,066 ක වැඩිපුර මුදලක් ගෙවා තිබුණි.

යුතුය. කෙසේ වෙතත්, 2023 හතරවන කාර්තුවේ අනුපාත 2023 දෙසැම්බර් 13 වන දින නිකුත් කරන ලද අතර, ඊළඟ සංශෝධනය 2024 අගෝස්තු 14 වන දින ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, 2024 පළමුවන වන, දෙවන වන සහ තුන්වන කාර්තු සඳහා කිසිදු අනුපාතයක් ප්‍රකාශයට පත් නොකළ අතර, ආයතනය පෙර කාර්තුවේ අනුපාත භාවිතා කරමින් සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවීම් සිදු කල අතර අදාළ ගාස්තු සංශෝධන ප්‍රකාශයට පත් කරන ලෙස ඉල්ලා 2024 ජූලි 23 වන දින ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ අතිරේක සාමාන්‍යාධිකාරී, සම්ප්‍රේෂණ (රැහැන් රහිත) වෙත දැනුම් දෙන ලදී.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය (බදු පෙර) රු. මිලියන 9,842 ක් වූ අතර ඉකුත් වර්ෂයේ එයට අනුරූප ලාභය රු. මිලියන 4,129 ක් විය. එබැවින්, මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ රු. මිලියන 5,713 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට හේතු වූයේ අනෙකුත් මෙහෙයුම් ආදායම රු. මිලියන 2,015 කින් වැඩි වීම හා අනෙකුත් මෙහෙයුම් වියදම් රු. මිලියන 3,924 ක අඩු වීමයි.

2.2 ප්‍රධාන ආදායම් සහ වියදම් අයිතමවල ප්‍රවණතා විශ්ලේෂණය

- (අ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායම ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 5.3 කින් අඩු වී තිබුණි. ඊට සමගාමීව, විකුණුම් පිරිවැය සියයට 5.7 කින් පහළ ගොස් තිබූ අතර සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා දළ ලාභය සියයට 3.5 කින් පහළ ගොස් තිබුණි.
- (ආ) සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා අනෙකුත් මෙහෙයුම් ආදායම ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 85 කින් වැඩි වී තිබුණි.

2.3 අනුපාත විශ්ලේෂණය

- (අ) ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව ශුද්ධ ලාභ ආන්තිකය සියයට 6 සිට සියයට 8 දක්වා වැඩි වී තිබුණි.
- (ආ) හිමිකම් මත ප්‍රතිලාභය (ROE) සියයට 9 සිට සියයට 11 දක්වා වැඩි වී තිබුණි.
- (ඇ) සමාගමේ ක්ෂණික අනුපාතය ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2.4 සිට 3.2 දක්වා අඩු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>සමාගමෙහි ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතියට අදාළ සහතික කළ අතුරු ගෙවීම් අනුව, 2025 අප්‍රේල් 30 වන දිනට සහතික කළ වැඩ වටිනාකම රු.935,085,691 ක් වුවද, එදිනට කොන්ත්‍රාත්කරුට රු. 1,094,457,389 ක් ගෙවා තිබුණි. එ අනුව, කොන්ත්‍රාත්කරුට රු. 159,371,698 ක වැඩිපුර ගෙවීමක් සිදු කර තිබුණි. එබැවින් එකඟ වූ ගිවිසුම්ගත ගෙවීම් ක්‍රියා පටිපාටිවලින් සැලකිය යුතු බැහැර වී ඇති බවත් සහ සමාලෝචනයට භාජනය වන කාල සීමාව තුළ මූල්‍ය අධීක්ෂණය සහ කොන්ත්‍රාත් කළමනාකරණ පාලනයන්හි දුර්වලතා පැවති බවත් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>කළමනාකාරිත්වය අදහස් දක්වා නොමැත.</p>	<p>වැඩිපුර ගෙවන ලද මුදල අයකර ගැනීමටත්, කොන්ත්‍රාත් කළමනාකරණ ක්‍රියා පටිපාටි ශක්තිමත් කිරීමට සහ අනාගතයේදී මෙවැනි වැඩිපුර ගෙවීම් වැළැක්වීම සඳහා මූල්‍ය අධීක්ෂණය වැඩි දියුණු කිරීමට පියවර ගත යුතුය.</p>

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාගමේ ගිණුම්කරණ පද්ධති ව්‍යුහයට අනුව, ශාඛා මට්ටමින් වන එකතු කළ අගය මත බදු ආශ්‍රිත ගනුදෙනු මධ්‍යගත සැකසුම් සඳහා ප්‍රධාන කාර්යාලයට මාරු කළ යුතු විය. කෙසේ වෙතත්, කෝට්ටේ ශාඛාවේ සටහන් කර කර තිබුණු, එකතු කළ අගය මත බදු (ගිණුම් කේතය: 73350) යටතේ වන රු. 6,188,495 ක නොගෙවූ ශේෂයක් 2024 දෙසැම්බර් 31 වන දිනට ප්‍රධාන කාර්යාලයට මාරු නොකර තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>ගෙවිය යුතු වැට් බදු ශේෂය පියවීමෙන් පසු දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් (IRD) අදාළ එකතු කළ අගය මත බදු ආපසු ගෙවීම ලබා ගැනීමේ හැකියාව පරීක්ෂා කිරීමේ ක්‍රියාවලියක සමාගමේ බදු උපදේශකයින් නිරතව සිටින අතර, මෙම කාරණය තවමත් දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ සාකච්ඡා මට්ටමේ පවතී.</p>	<p>ශාඛා මට්ටමින් එකතු කළ අගය මත බදු ගනුදෙනු කඩිනමින් ප්‍රධාන කාර්යාලයට මාරු කිරීමට සහ නිවැරදි මූල්‍ය වාර්තා පවත්වා ගැනීම සඳහා මධ්‍යගත සැකසුම් පද්ධතියේ ක්‍රියාකාරිත්වය සහතික කිරීමට පියවර ගත යුතුය.</p>
<p>(ආ) ඇස්තමේන්තු සකස් කරන අවස්ථාවේ දී ලබා ගත හැකි හොඳම තොරතුරු මත පදනම් විය යුතු වුවත්, පෙර වර්ෂය අදාළ ඒකාකාරී ජාතික ගාස්තු (UNT) ගැලපුම් අගයේ ඇස්තමේන්තු ගත වටිනාකම වූ රු.1,443,646,679 සහ සංශෝධිත ගැලපුම් අගයේ වටිනාකම වූ රු.305,639,299 අතර සැලකිය යුතු වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>ඒකාකාරී ජාතික ගාස්තු (UNT) ගැලපුම යනු බෙදාහැරීමේ බලපත්‍රලාභීන්ගේ විකුණුම් ආදායම, බලශක්ති මිලදී ගැනීම, ධාරිතාව සහ බලශක්ති ගෙවීම්, බෙදා හැරීමේ පාඩු සහ අවසර ලත් ආදායම වැනි සංකීර්ණ විචල්‍යයන් භාවිතා කරමින් ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිසම (PUCSL) විසින් තීරණය කරන ලද පුළුල් ගණනය කිරීමකි. දත්ත වල සංකීර්ණතාව සහ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ ව්‍යුහය හේතුවෙන්, අවසාන ඒකාකාරී ජාතික ගාස්තු (UNT) ගැලපීම සිදු කිරීමට ප්‍රමාද වේ. වාර්තා කිරීමේ කාලසීමාවන් සපුරාලීම සඳහා, ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම විසින් ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිසමේ (PUCSL) නවතම ඇස්තමේන්තු භාවිතා කරනු ලබන අතර. මෙම බාහිර මූලාශ්‍ර ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 8 සමඟ සමපාත වේ. ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම මෙම</p>	<p>ලබා ගත හැකි හොඳම තොරතුරු සහ විශ්වාසදායක උපකල්පන භාවිතා කරමින් ඇස්තමේන්තු ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.</p>

(ඇ)

සමාලෝචන වසර තුළ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයෙන් රු. මිලියන 57,199 ක් වටිනා විදුලිය මිලදී ගෙන තිබුණ ද, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සහ සමාගම අතර විධිමත්, බලශක්ති මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුමක් (PPA) නොවීය.

වාර්තාකරණය සහතික කරන අතර, මෙම ඇස්තමේන්තු වල නිරවද්‍යතාව පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිසම (PUCSL) වගකීමට බැඳීමකි. ගැලපීම විවක්ෂණභාවය සහ උපවිත මූලධර්ම අනුගමනය කරන අතර නිවැරදි කාල සීමාව තුළ ආදායම සහ පිරිවැය ගැලපීම සිදු කරනු ලබයි.

විදුලිබලය මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුමක් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් කෙටුම්පත් කර ඇත. 2023 වර්ෂයේ කෙටුම්පත් ලේඛනය අවසන් කිරීම සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ සහ ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගමේ නිලධාරීන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් සාකච්ඡා මාලාවක් පවත්වන ලදී. පසුව, 2025 පෙබරවාරි 25 වන දින ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ සහ ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගමේ නිලධාරීන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් අවසන් කෙටුම්පත සාකච්ඡා කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිසමේ රැස්වීමක් පැවැත්වූ අතර, සාකච්ඡාව අතරතුර ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම ගිවිසුම් කෙටුම්පතට සංශෝධන කිහිපයක් යෝජනා කළේය. කෙසේ වෙතත්, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය අවසන් කෙටුම්පත් ගිවිසුම මේ වන තෙක් ඉදිරිපත් කර නොමැත.

විදුලිබල මණ්ඩලය සමඟ ඇති කර ගත් විදුලිබල මිලදී ගැනීමේ ගිවිසුම ඇතුළුව සියලුම ගිවිසුම් නිසි ලෙස අත්සන් කර ලේඛනගත කර ඇති බව සහතික කිරීමට සහ විගණනය හෝ වෙනත් නීතිමය පාර්ශවයන් වෙත සත්‍යාපන ක්‍රියාවලියට ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා, පියවර ගත යුතුය.

3.3 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2023 වර්ෂය සඳහා සකස් කර තිබුණු ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මට (MPP) අනුව, මීටර් 7.6 ක කණුවක ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු. 52,500 ක් වූ අතර, මීටර් 9 ක කණුව පිරිවැය රු. 82,500 ක් වී තිබුණි. එම වසර සඳහා සමාගම විසින් සකස් කර තිබුණු, සම්මත පිරිවැය අත්පොතේ ඉහත කණු සඳහා සම්මත පිරිවැය පිළිවෙලින් රු. 23,223 ක් සහ රු. 38,734 ක් ලෙස ගණනය කර දක්වා තිබුණි. කෙසේවුවද, ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියේදී, ලැබුණු ඉහළම ලංසු අගය, මීටර් 7.6 ක කණුවක් සඳහා රු. 17,800 ක් ද මීටර් 9 ක කණුවක් සඳහා රු. 45,500 ක් ද විය. එය අනුව, ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මෙහි ඇතුළත් කර ඇති පිරිවැය ඇස්තමේන්තු සැලකිය යුතු ලෙස අධිගණනය වී තිබුණි. ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා වගකිව යුතු කමිටුව සහ සම්මත පිරිවැය අත්පොත සම්පාදනය කළ කමිටුව අතර විධිමත් සම්බන්ධීකරණයක් නොතිබීම ඉහත වෙනස්කම් සඳහා හේතුවී තිබුණි. මේ හේතුවෙන් සමාගමේ ඉඩදෙන ආදායම (ඉඩදෙන දළ ලාභය) අධිගණනය වී ඇති බවත්, ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාව (PUCSL) විසින් විදුලි ගාස්තු ගණනය කිරීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් සමාගමේ අයවැය මත පදනම් දත්ත යොදා ගන්නා බැවින්, මෙසේ අයවැය සකස් කිරීම විදුලි ගාස්තු වැඩි වීමට හේතු විය හැකිව තිබුණි.</p>	<p>සම්මත පිරිවැය අත්පොත ශ්‍රී ලංකා මහජන උපයෝගීතා කොමිෂන් සභාවේ මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුකූලව සකස් කර ඇත්තේ නවතම ප්‍රසම්පාදන සඳහා ලබා ගත හැකි වාර්තාගත තොග මිල ගණන් සලකා බලමිනි.</p> <p>2023 වසරේ ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම 2022 වසරේ අගභාගයේදී සකස් කරන අවස්ථාවේදී, ඒ අවස්ථාවේ පැවති විදුලි කණු වල ප්‍රසම්පාදන මිල ඉහළ ගොස් තිබුණි. (2021/03/11 දින රු. 16,250.00 කට ප්‍රදානය කරන ලද RC 7.6m කණුවක පිරිවැය 2022 ඔක්තෝබර් මාසයේදී විවලන සූත්‍රයට අනුව රු. 28,041.88 දක්වා වැඩි කරන ලදී) වසංගත තත්වය මධ්‍යයේ හා ආර්ථික අවපාතය හේතුවෙන් අමුද්‍රව්‍යවල අනපේක්ෂිත මිල වැඩිවීම් සහ කණු සඳහා මිල වැඩිවීමේ අනුක්‍රමය (එවකට පැවති නවතම ප්‍රසම්පාදනයේදී) සැලකිල්ලට ගනිමින්, 2023 ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී රු. 52,500.00 ක සංශෝධිත ඒකක මිලක් ගෙන තිබුණි.</p> <p>ඒකක මිල අවතක්සේරු කළහොත්, ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියට ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී සෘණාත්මක ලෙස බලපානු ඇත.</p>	<p>නිවැරදි පිරිවැය ඇස්තමේන්තු පිළිබිඹු කිරීම සඳහා ප්‍රධාන ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම සහ සම්මත පිරිවැය අත්පොත සකස් කරන කමිටු අතර නිසි සම්බන්ධීකරණයක් සහතික කිරීමට හා එමඟින් ආදායම අධිගණන ලෙස ප්‍රකාශ කිරීම වැළැක්වීම සහ විදුලි ගාස්තු කෙරෙහි ඇති විය හැකි බලපෑම් වළක්වා ගැනීමට පියවර ගත යුතුය.</p>

3.4 කොන්ත්‍රාත් පරිපාලනයේ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ICTAD SBD-02 හි 13.7 (c) වගන්තිය අනුව, කොන්ත්‍රාත් දත්තවල 13.7 වගන්තිය යටතේ ලැයිස්තුගත කර ඇති ගැලපුම් කළ නොහැකි අයිතම, මිල විචලනය ගණනය කිරීම කිරීම සඳහා සලකා නොලැබිය යුතුය. කෙසේ වෙතත්, ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම යටතේ අතුරු ගෙවීම් සඳහා විචලනය ගණනය කිරීමේදී, සමාගම විසින් ගැලපුම් කළ නොහැකි අයිතමන් ගැලපුම් කළ හැකි අයිතම ලෙස සලකා තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, සමාගම විසින් මිල විචලනය ලෙස කොන්ත්‍රාත්කරුට රු. 12,410,238 ක අමතර ගෙවීමක් ගෙවීමක් සිදු කර තිබුණි.</p>	<p>IPC-10 දක්වා, මිල විචලනය ගණනය කිරීම වලදී සියලුම මූලික කරුණු ගැලපිය නොහැකි ලෙස සලකනු ලැබීය. කෙසේ වෙතත්, කොන්ත්‍රාත්තුවේ කොන්දේසි වල Cl. 13.7, CIDA මතය (2023 ජුනි 23) සහ CIDA සුත්‍ර ක්‍රමයට අනුව, කාලයට අදාළ මූලික කරුණු වෙනස් කළ යුතුය. ඒ අනුව, එම මුදල කොන්ත්‍රාත්කරුට ගෙවිය යුතු අතර, එහි මූල්‍ය බලපෑම දැනටමත් ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගමහි ව්‍යාපෘති අයවැය සහ වියදම් පුරෝකථනයන්ට ඇතුළත් කර ඇත.</p>	<p>මිල ඉහළ යාමේ ගණනය කිරීම, කොන්ත්‍රාත් විධිවිධාන දැඩි ලෙස අනුගමනය කරන බව සහතික කිරීමට පියවර ගත යුතු අතර, ගැලපුම් කළ නොහැකි මූලිකාංග වැරදි ලෙස ගැලපීම හේතුවෙන් වැඩිපුර සිදු කර ඇති ගෙවීම් කොන්ත්‍රාත්කරුගෙන් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>